Cynhyrchwyd yr hysbysiad hwn ar ran:

AQA, Cambridge OCR, CBAC, CCEA, City & Guilds, NCFE a Pearson

Gwybodaeth i ymgeiswyr – asesiadau di-arholiad
Yn weithredol o 1 Medi 2026.

Mae'r ddogfen hon yn rhoi gwybod i chi am rai pethau y mae'n rhaid i chi eu gwneud ac y mae'n rhaid i chi beidio â'u gwneud wrth i chi gwblhau eich gwaith.

Cyn i chi gyflwyno eich gwaith i'w farcio, bydd y corff dyfarnu fel arfer yn gofyn i chi lofnodi datganiad dilysu yn cadarnhau eich bod chi wedi darllen a dilyn y rheoliadau hyn.

Os nad ydych yn deall rhywbeth, **rhaid** i chi ofyn i'ch athro.

Paratoi eich gwaith – arfer da

Os ydych chi'n cael cymorth ac arweiniad gan rywun heblaw am eich athro, **rhaid** i chi ddweud wrth eich athro. Bydd eich athro'n cofnodi natur y cymorth gawsoch chi.

Os buoch chi'n gweithio fel rhan o grŵp ar aseiniad, er enghraifft, yn cynnal ymchwil maes, **rhaid** i chi ysgrifennu eich **cyfrif eich hun** o'r aseiniad. Hyd yn oed os yw'r wybodaeth sydd gennych chi yr un fath, **rhaid** i chi ddisgrifio yn eich geiriau eich hun sut cafwyd y wybodaeth honno. **Rhaid i chi ddod i'ch casgliadau eich hun am y data.**

Rhaid i chi fodloni'r terfynau amser a gewch chi gan eich athro. Cofiwch – mae eich athrawon yno i'ch arwain chi. Er na allan nhw roi cymorth uniongyrchol i chi, gallan nhw eich helpu i ddatrys unrhyw broblemau cyn iddi fynd yn rhy hwyr.

Cymerwch ofal o'ch gwaith a'i gadw'n ddiogel. **Peidiwch** â'i adael o gwmpas y lle, lle gall eich cyd-ddisgyblion gael gafael arno. **Peidiwch** â'i rannu ag unrhyw un arall, mae hyn yn cynnwys ei rannu ar y cyfryngau cymdeithasol. Rhaid i chi bob amser gadw eich gwaith yn ddiogel ac yn gyfrinachol. Os byddwch yn ei gadw ar rwydwaith cyfrifiadur, cadwch eich cyfrinair yn ddiogel. Casglwch yr holl gopïau o'r peiriant argraffu a dinistriwch y rheini nad oes eu hangen arnoch.

Peidiwch â chael eich temtio i ddefnyddio unrhyw atebion ar-lein wedi'u paratoi neu eu cynhyrchu ymlaen llaw a honni mai eich gwaith chi ydyw – twyllo yw hyn. Gall offer electronig sy'n cael eu defnyddio gan gyrff dyfarnu ganfod y math hwn o gopïo.

Ni ddylech ysgrifennu deunydd amhriodol, anweddus na sarhaus.

Gwaith ymchwil a defnyddio cyfeiriadau

Mewn rhai pynciau, bydd cyfle i chi wneud rhywfaint o waith ymchwil annibynnol i destun.

Gallai'r gwaith ymchwil yr ydych chi'n ei wneud gynnwys chwilio am wybodaeth mewn ffynonellau cyhoeddedig fel gwerslyfrau, gwyddoniaduron, cyfnodolion, teledu, radio ac ar y rhyngrwyd.

Gallwch ddangos eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth o bwnc trwy ddefnyddio gwybodaeth o ffynonellau, neu wybodaeth sydd wedi'i chynhyrchu o ffynonellau, a allai gynnwys y rhyngrwyd a DA. Cofiwch, fodd bynnag, gallai'r wybodaeth o'r ffynonellau hyn fod yn anghywir neu gallai ddangos tuedd. **Rhaid** i chi ofalu sut rydych chi'n defnyddio'r deunydd hwn – **ni chewch** ei gopïo a honni mai eich gwaith eich hun yw'r gwaith.

Mae'r rheoliadau'n nodi:

`**rhaid** mai eich gwaith chi yn unig yw'r gwaith a gyflwynwch i'w asesu;'

`**rhaid i chi beidio** â chopïo oddi wrth rywun arall na chaniatáu i ymgeisydd arall gopïo oddi wrthych chi'.

Wrth gynhyrchu darn o waith, os ydych chi'n defnyddio'r un geiriad â ffynhonnell gyhoeddedig, **rhaid** i chi roi dyfynodau o amgylch y darn a nodi o ble y daeth. Gelwir hyn yn **gyfeirio**. Rhaid i chi wneud yn siŵr eich bod chi'n rhoi cyfeiriadau manwl i bopeth yn eich gwaith heblaw am eich geiriau eich hun. Dylai cyfeiriad o lyfr neu gyfnodolyn cyhoeddedig ddangos enw'r awdur, y flwyddyn gyhoeddi a rhif y dudalen. Er enghraifft: Morrison, 2000, t29.

Yn achos deunydd o'r rhyngrwyd, **rhaid** i'ch cyfeiriad ddangos y dyddiad y cafodd y deunydd ei lawrlwytho a rhaid dangos yr union dudalen we, nid y peiriant chwilio a ddefnyddiwyd i ddod o hyd iddo. Gellir copïo hwn o'r llinell cyfeiriad. Er enghraifft: http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/october/28/newsid_2621000/2621915.stm lawrlwythwyd 5 Chwefror 2027.

Lle defnyddiwyd AI, **rhaid** i'ch cyfeirnod ddangos enw'r offeryn AI a ddefnyddiwyd a hefyd dyddiad cynhyrchu'r cynnwys. Er enghraifft: ChatGPT 3.5 (https://openai.com/blog/chatgpt/), 25/01/2027. Dylech hefyd gydnabod y ffynonellau a ddefnyddiwyd gan yr offeryn AI wrth gynhyrchu'r cynnwys.

Rhaid i chi gadw copi o'r cwestiwn/cwestiynau neu'r promptiau a ddefnyddiwyd i gynhyrchu'r cynnwys AI a'r cynnwys wedi'i gynhyrchu gan AI ei hun, ar ffurf nad oes modd ei golygu (sgrinlun, er enghraifft) a chynnig esboniad byr o sut gwnaethoch chi ei ddefnyddio. **Rhaid** cyflwyno hyn gyda'ch gwaith i'w asesu'n derfynol, er mwyn i'ch athro allu adolygu'r gwaith, y cynnwys a gynhyrchwyd gan AI a sut y cafodd ei ddefnyddio.

Efallai y bydd gofyn i chi gynnwys llyfryddiaeth ar ddiwedd eich darn o waith ysgrifenedig. Bydd eich athro yn rhoi gwybod i chi a yw hyn yn angenrheidiol. Lle bo angen, **rhaid** i'ch llyfryddiaeth restru manylion llawn y cyhoeddiadau rydych chi wedi eu defnyddio yn eich gwaith ymchwil, hyd yn oed lle na chyfeirir yn uniongyrchol atyn nhw. Er enghraifft: Curran, J. *Mass Media and Society* (Hodder Arnold, 2005).

Os byddwch yn copïo geiriau, syniadau neu allbwn o ffynonellau eraill ac nad ydych yn dangos eich ffynonellau mewn cyfeiriadau a llyfryddiaeth, bydd hyn yn cael ei ystyried yn dwyllo.

Llên-ladrad

Llên-ladrad yw cymryd geiriau, barn, syniadau neu allbwn rhywun arall a pheidio â chydnabod y ffynhonnell. Mae hyn yn cynnwys allbynnau o offer AI. **Mae llên-ladrad yn ffurf o dwyllo ac mae'n cael ei ystyried yn ddifrifol iawn.**

Peidiwch â meddwl na chewch chi eich dal; mae sawl ffordd o ganfod llên-ladrad.

- Gall marcwyr sylwi ar newidiadau yn arddull yr ysgrifennu a'r defnydd o iaith.
- Mae marcwyr yn arbenigwyr pwnc hynod brofiadol a fydd yn gyfarwydd iawn â gwaith ar y testun dan sylw. Efallai y byddant wedi darllen y ffynhonnell rydych yn ei defnyddio, neu hyd yn oed wedi marcio'r gwaith rydych wedi copïo ohono.
- Gellir defnyddio peiriannau chwilio'r rhyngrwyd i ganfod llên-ladrad a meddalwedd cyfrifiadurol arbenigol i gysylltu ymadroddion neu ddarnau o destun â ffynonellau gwreiddiol ac i ganfod newidiadau mewn gramadeg ac yn arddull yr ysgrifennu neu'r atalnodi.

Sancsiynau am dorri'r rheoliadau

Os gwelir eich bod chi wedi torri'r rheoliadau, bydd un o'r sancsiynau canlynol yn cael eu gosod:

- byddwch chi'n cael marc o sero am eich gwaith;
- byddwch chi'n cael eich diarddel o'r gydran honno ar gyfer y gyfres arholiadau dan sylw;
- byddwch chi'n cael eich diarddel o'r pwnc cyfan ar gyfer y gyfres arholiadau dan sylw;
- byddwch chi'n cael eich diarddel o bob pwnc ac yn cael eich rhwystro rhag ailgofrestru am gyfnod o amser.

Bydd y corff dyfarnu'n penderfynu pa sancsiwn sy'n briodol.

COFIWCH – EICH CYMHWYSTER CHI YDYW FELLY RHAID MAI EICH GWAITH CHI YDYW.

©JCQ 2026 – Yn weithredol o 1 Medi 2026